

מהלואי הושן

יוצא לאור ע"י מכון אבני הושן

חידושי ושיעורי מורינו
הגאון רבי שמואל ניימאן שליט"א
אב"ד אבני הושן – מאנסי

מכון
אבני
הושן

ה

פרשת נח | תשפ"ב

מוקדש לע"ג האשה החשובה דינה בת ר' שמואל ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

עניני הפרשה

דור הפלגה

כוונת אנשי דור הפלגה בבניית מגדל שראשו מגיע לשמים

הרי זאת לא נאמר כלל בכתוב מה היה הכפירה בזה, ועוד, דאם כן מה טעם סגי להענישים בעונש להפיצם על פני הארץ, גם מקשה מה טעם פירט לנו הכתוב דרכי עבודתם ובנייתם בבניין העיר והמגדל, וכן מקשה בדבריו שם עוד כמה תמיהות בעניין יעו"ש.

רצון הבורא שדרי העולם יהיו מפוזרים ולא מקובצים למקום אחד

ומבאר, על פי מה דאיתא במאמרם ז"ל דהקב"ה ברא עולמו שליש ישוב ושלש מדבר ושלש ימים ונהרות (וכלשון הכתוב בישעי' מ' י"ג) "וכל בשליש עפר הארץ" פרש"י שם "ומדד בשלישיות, שליש מדבר, שליש ישוב, שליש ימים ונהרות". והנה כד נעיין בדקדוק בדבר זה במציאות העולם, ונסמוך ונצרף את כל מקומות הישוב שיש בעולם אחד ליד השני, אזי לא ימצא מקום הישוב בעולם אפילו לא אחד ממאה משליש העולם, והיינו שמקום ישוב העולם הוא הרבה פחות משליש העולם, והאיך יתקיימו דברי חז"ל שחלק הישוב בעולם שליש הוא.

אלא היות שיש מרחק מה בין עיר לעיר ובין כרך לכרך, ובני האדם ההולכים מהכא להתם ומהתם להכא הרי הם ממלאים את הדרכים אשר בינות לעיירות ולכרכים, ועל ידי זה נחשבים גם המה כמקומות הישוב, ושפיר

אמרו אנשי דור הפלגה, הבה נעשה דבר שלא יארע מה שאירע אז בימי המבול, ובאו ונעשה לו סמוכות לרקיע ולא יתמוטט משום רוב מים שבו כמו שאירע בימי המבול.

התמיהות בדברי רש"י הללו

ודבר זה צריך ביאור רבתי, מה טעם ומה סברתם של אנשי דור הפלגה אשר חששו לדבר זה של דבר טבע ויראו מהתמוטטות הרקיע, ולא עוד, אלא שחששם כל כך חזק היה, עד שהתחילו לבנות בניין אדיר רם ונישא שראשו מגיע לשמים, והכל מכח חשש רחוק ותמוה מהתמוטטות הרקיע.

ועוד נעיין בה, מה טעמו ונימוקו של רש"י שהכניס חשש זה מהתמוטטות הרקיע באופן טבעי אחת לאלף תרנ"ו שנים, ככוונתם ובמעשם של אנשי דור הפלגה.

שיטת האור החיים הק' ככוונת אנשי דור הפלגה

ויבואר הדבר בהקדם דברי האור החיים הק' (בראשית י"א א') האמור בעניין. דהעיר האוה"ח הק' בראשית דבריו כמה תמיהות בעניין זה.

חדא, מה היה דעתם של דור הפלגה בבנותם את העיר והמגדל, ואם נפרש שטעמם היה משום מרידה וכפירה בבורא יתברך שמו,

ביאור רש"י בפרשתו בכוונתם בבניית המגדל דחששו להתמוטטות הרקיע

כתוב בתורה הקדושה בעניין דור הפלגה (בראשית י"א א' - ד') "ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים, ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם, ויאמרו איש אל רעהו הבה נלכנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלכנה לאבן והחמר היה להם לחמר, ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ". וכן עד סוף כל האמור בעניין.

וברש"י (שם) על לשון הכתוב "ודברים אחדים" וזה לשונו בפירושו השלישי: "דבר אחר ודברים אחדים, אמרו אחת לאלף ושש מאות חמשים ושש שנים הרקיע מתמוטט כשם שעשה בימי המבול, בואו ונעשה לו סמוכות".

והיינו דרש"י למד בכוונתם של דור הפלגה, שעשו את כל הדבר האמור בעניין - את העיר והמגדל הגבוה שראשו מגיע לשמים, וכן ונעשה לנו שם וכו', הכל היה משום דבר טבע, שהם טענו שיש וקורה מקרה טבעי בעולם אחת לאלף ותרנ"ו שנים, ומתמוטט הרקיע וכו' שהיה בימי המבול, ואירע אז דבר טבעי שהתמוטט הרקיע משום רוב מים שהיה שם, וטבע המים שאם באים מים מלמעלה באים גם מים מלמטה, ולכך התרחש המבול. ומשום כך